Вип. VI. Р. 1903. Ч. 16.

ХРОНЇКА

УКРАЇНСЬКО-РУСЬКОГО
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА
У ЛЬВОВІ.

1903, вересень - грудень.

Засїданя Видїлу.

XX засїдане дня 2 вересня.

1) Принято одного нового члена. 2) Ухвалено вислати на відкрите памятника І. Котляревського в Полтаві делеґата дра К. Студинського з припорученем зложити адреси від Товариства і від редакциї Л.-Н. Вістника та передати вінець із відповідним написом. 3) Принято до відомости, що д. І. Ясеницький переймив назад уряд касиера. 4) Признано товариству „Сокіл“ 50 кор. підмоги для урядженя концертів на Угорщинї. 5) Закуплено кілька документів до бiблїотеки за цїну 8 кор.

XXI засїдане дня 16 вересня.

З нагоди неточного перекладу змісту одної працї у нїмецькім виданю „Хронїки" Видїл навязуючи до своєї давнїйшої ухвали з дня 20 мая постановив отсе: а) Віднести ся до секций, щоби предкладаючи секретариятови свої руські справозданя для „Хронїки" подавали їх рівночасно і в нїмецькім перекладї. б) Просити мат.-прир.-лїкарську секцию, щоби предложила поправний текст змісту працї, поданого перше неточно, для надрукованя його в найблизшім числї „Хронїки".

XXII засїдане дня 6 жовтня.

1) Постановлено виплатити філїї Просьвіти в Станїславові 30—40 кор. за книжки передані до бібліотеки. 2) Супроти того, що секциї висловили бажанє, аби дано їм змогу поробити проєкт змін в деяких параґрафах статута ще перед зборами, постановлено на разї не скликати зборів для докінченя справи зміни статуту. 3) Вислухано справозданя з загальних зборів, відчитаного д. О. Чайківським. 4) Принято одного нового члена. 5) Вибрано д. К. Паньківського і д. В. Загайкевича делеґатами для перебраня майна стипендийного фонду ім. Олекс Огоновського від його родини і від „Просьвіти". 6) Упрошено голову уложити фундацийні акти для фондів, що стоять під зарядом Товариства.

XXIII засїдане дня 28 жовтня.

1) Принято до відомости справозданє дра К. Студиньського з поїздки до Полтави. 2) Ухвалено вислати привіт історично-фільольоґічному Товариству в Харкові по поводу ювилею наукової дїяльности бувшого його предсїдателя проф. Дрінова. 3) Вибрано делеґатом до ювилейного комітету М. Лисенка дра К. Студинського і обіслати членів в справі дару ювилятови. 4) Вибрано від Товариства двох делеґатів: дра К. Студиньського і д. В. Гнатюка, щоби разом із делеґатами Просьвіти уложили проєкт умови для перенятя бібліотеки від Просьвіти. 5) Принято до відомости подяку тов. „Жіноча Громада" в Бережанах за даровані книжки. 6) Принято двох нових членів.

XXIV засїдане дня 11 падолиста.

1) Ухвалено розширити переплетню і закупити для того потрібні машини. 2) Принято проєкт умови з Просьвітою що до пе-

ребраня її бібліотеки. 3) Затверджено реґулямін каси. 4) Принято одного нового члена. 5) Признано д. В. Гнатюкови відпустку на виїзд задля поратованя здоровля. 6) Признано д. І. Кревецькому студ. фільософії, 200 кор. запомоги для наукових занять.

XXV засїданє дня 26 падолиста.

1) Передискутовано справу отвореня книгарнї в містї і вибрано комісию, зложену з дд. Паньківського, Студинського, Макуха і Загайкевича, що має докладнїйше розглянути ся в сїй справі і прийти на Видїл із відповідними внесенями. 2) Постановлено дати д. Лисенкови від Товариства лавровий вінець, а суму зложену членами на почесний дар (247 кор.) доповнити до 500 кор. і переслати „Кіев. Старинѣ“, що збирає складки на сю цїль. 3) Признано д. М. Жукови, студентови малярської Академії, 30 кор. підмоги. 4) Принято трох нових членів. 5) Надано запомогу з фонду А. Бончевського в сумі 153 кор. д. О. Бойцунови студ. фільософії.

XXVI засїданє дня 9 грудня.

1) Ухвалено видрукувати квестіонар у справі заснованя книгарнї в містї і розіслати накладцям, а по одержаню відповідий приступити до рішеня справи та евентуально розписати тодї конкурс на управителя. 2) Порішено в засадї заінтабулювати на Наук. Тов. ім. Шевченка академічний дім, але по затвердженю окремої умови, в якій буде застережене, що обі сї інституциї не можуть себе обтяжити нїяким способом. 3) Прийнято до відомости, що від секций яко таких не буде предложено змін статута, і супроти того що кінчить ся вже рік, постановлено не скликати надзвичайних загальних зборів, але аж звичайні. 4) Признано запомоги: а) Руському товариству педаґоґічному на жіночу семінарію 100 кор.; б) філії Просьвіти в Новім Санчи на бурси 25 кор.; в) руській бурсї в Ярославі на будову дому 25 кор. — усім одноразово. 5) Приступлено в члени „Народної Лїчницї“ з одноразовою вкладкою 100 кор.

XXVII засїданє дня 23 грудня.

1) Принято трьох нових членів. 2) Видїл згодив ся перенятн майно „Товариства прихильників української лїтератури, науки й штуки“ на випадок його розвязаня. 1) Признано даром деякі книжки: а) Товариству „Зоря“ в Жовкві; б) Товариству „Воля“

у Львові; в) Кружкови у Пряшові. 3) Уділено підмог: а) Зарядови школи ім. Шевченка на уряджене Миколая для бідних учениць — 10 кор.; б) Школї ім. М. Шашкевича і руській школї вправ при жіночій семинариї по 10 кор. на коляду для бідних дітий. 4) Покликано до Виділу на час неприсутности д. В. Гнатюка з правом голосу д. В. Загайкевича. 5) Постановлено предложити загальним зборам проєкт статута, внесений дром С. Дністрянським і товаришами.

XXVIII засїдане дня 25 грудня.

1) Вислухано проєкту умови в справі інтабуляциї академічного дому, і делеґовано дра І. Макуха, щоби разом із головою проф. Грушевським і дром С. Федаком переглянути ще раз умову і предложили опісля Виділови до остаточного полагодженя. 2) Постановлено предложити загальним зборам проєкт статута внесений дром Франком і товаришами. Супроти того одначе, що доси вплинули вже два проєкти статута від членів, постановлено проєкт Виділу взяти назад і не предкладати його загальним зборам. 3) Признано 200 кор. підмоги д. Панькевичевій з причини хороби її й її мужа. 4) Позволено визичити д. І. Раковському в Коломиї інструменти до антропометричних помірів.

Засїданя секций і комісий.

Спільні засїданя секций.

II засїдане дня 29 вересня.

Діскутовано в справі зміни статута в точках, які дотикають секций. Др. В. Левицький відчитав ті параґрафи статута, що дотикають секций, а опісля реґулямін секций і комісий. Д. Мих. Павлик відчитав свій проєкт статута, над яким дискусию відложено на пізнійше.

III засїдане дня 8 падолиста.

1) Д. Вол. Шухевич предложив дальшу частину своєї „Гуцульщини“. Поставлено вибрати до першої половини, що має обіймати космоґонїю і демонольоґію, корреферентом д. Ф. Вовка і випустити її окремою книжкою. На кінци виданя ухвалено поробити французькі змісти. 2) Проф. М. Грушевський ставить жаданнє, щоби у всїх працях, друкованих в українській, а опісля в иньшій мові, було зазначувано, що вони перекладені з нашої мови або бодай автори відкликували ся на українське виданє. 2) Дальше розпочала ся дискусия над проєктами зміни статута, яка закінчила ся тим, що вибрано комісию, щоби вона передискутувала ще раз проєкт і за дві неділї предложила його на повнім засїданю секций.

IV засїдане дня 22 падолиста.

1) Проф. М. Грушевський висловляє погляд історично-фільософічної секциї про те, що нї одна секция, нї їх збір

не мають права предкладати від себе загальним зборам проєкту статута, а можуть робити се відповідно до теперішнього статута лише приватно члени через Виділ. Тому й не бачить потреби переводити дискусиї над предложеним проєктом. Супроти того відчитано лише проєкти дра С. Дністрянського і дра І. Франка. 2) Переведено дискусию над виданєм української енцикльопедиї і порішено скликати окремо нараду над сею справою, на якій мають явити ся всї предсїдателї секций і комісий. 3) Д. Мих. Грушевський урґує фільольоґічну секцию, аби прискорила виданє дальших фолькльорних праць М. Драгоманова, а д. М. Павлик обіцяє прийти з відповідним внесенєм на найблизше засїданє фільольоґ. секциї. 4) Секциї заявили ся вкінци за дальшим устроюванєм наукових курсів, як уряджений історичною секциєю курс д. Федора Вовка про передісторичну археольоґію.

Засїданя історично-фільософічної секциї.

XIV засїданє дна 6 вересня.

Д. Федір Вовк предложив дві працї д. М. Русова: а) Гончарі в селї Опошнї. б) Вироби з дерева й рога в селї Грунь. Обі працї ухвалено друкувати в „Матер. до укр.-р. етнольоґії“.

Зміст праць д. М. Русова: Д. М. Русів дає у своїй статї дуже докладний опис гончарства у Опошнї, тим більше цікавий, що він дає спроможність порівняти техніку керамичних виробів з чернигівською (у с. Олешнї) описаною у І т. Матеріялів. Кілька дуже гарних ілюстраций дуже придадуть ся до збільшеня інтересу сеї працї. До їх референт хоче прилучити ще кілька фотоґрафій з теж опішнянських виробів належачих до збірки Полтавського Земського Музея. З виробів з дерева описано найбільше колесництво, у котрому особливо звертає на себе увагу токарський пристрій надзвичайно прімітивної конструкциї, о скільки відомо референтови, нїде ще не описаний. Те-ж можна сказати і про деякі пристрої до вироблюваня гребінцїв, описані в третїй працї автора.

XV засїданє дня 28 жовтня.

1) Проф. М. Грушевський предложив статю: Памяти Ол. Маркевича. Ухвалено надрукувати в „Записках“. 2) Д. Федір Вовк

предложив три праці про олїйництво: а) П. Литвинової, Олїйниця в с. Землянцї. б) А. Веретельника, Олїйнї в північно-східній Галичинї. в) М. Шишкевича, Продукция олїю на Галицький Волини. Всї праці ухвалено надрукувати в „Матер. до укр.-р. етнольоґії".

Зміст праці проф. М. Грушевського: По короткій біоґрафії автор характеризує занятя й інтереси Маркевича на підставі своєї кореспонденції з ним, специяльно — його живе заінтересованнє науковими роботами Наук. Тов. ім. Шевченка і взагалї українсько-руським науковим рухом, подає докладні звістки про співробітництво Маркевича в виданнях Наук. Тов. ім. Ш. та деякі його наукові замітки й спомини з поводу сих видань.

Зміст праць про олїйництво: Три розвідки про здобуваннє олїю д-ки Литвинової-Бартош і дд. Веретельника і Шишкевича особливо цікаві тим, що дають порівняючі деталї олїйництва на Українї і у Галичинї. Особливо докладний опис д-ки Литвинової, котра подає усї пристрої істнуючі до того вироблюваня, починаючи з цїлком прімітивної ступи і кінчаючи шрубовим прессом зовсїм уже нової конструкції.

XVI засїданє дня 21 падолиста.

1) Проф. М. Грушевський подав до відомости, що в Київі задумують видати наукові праці Кулїша, між ними й ті, що були друковані в Галичинї, супроти чого проектований збірник розвідок Кулїша, призначений до XXV т. „Історичної Бібліотеки" рішено відложити. Натомісь рішено до того тому призначити Лучкая „Historia Carpatho-Ruthenorum" під редакцією С. Томашівського; для зладження копії д. Томашівський приобіцяв поїхати до Унґвара. В звязку з тим обговорювано плян археоґрафічної експедиции на Угорську Русь. 2) Принято до відомости, що д. Ф. Вовк мав на просьбу історично-фільософічної секциї вісїм двогодинних відчитів із передісторичної археольоґії з окремою демонстрацією коллекциї. За се зложив йому директор секциї подяку. 3) З поводу спільного засїданя всїх секций у справі зміни статута звернув увагу присутних др. В. Коцовський, що відповідно до 39 §. статута Товариства зміна статута не може виходити від секций. До сеї гадки прилучили ся всї присутні члени.

XVII засїданє дня 26 падолиста.

а) Проф. М. Грушевський і д. Фед. Вовк предкладають письменні відзиви про працю Філ. Колесси про українську народню музику, а

власне від Н. Вахнянина, О. Бережницького і В. Садовського. З них, а також із устних пояснень присутних вияснило ся, що праця Ф. Колесси мала зразу ціль популярну, а тепер д. Колесса хотів би (як заявив др. О. Колесса проф. М. Грушевському) бачити сю працю в „Записках“ (не в „Матеріялах“, як із початку пропоновано); тому одначе, що він не предложив рукопису своєї праці секциї і не можна бачити, на скільки ся праця прибрала наукову форму, відложено остаточне полагоджене сеї справи до часу, коли автор предложить рукопис. 2) Д. Федір Вовк зреферував свою працю: „Про передмікенську культуру“. Ухвалено друкувати в „Матер. до укр.-р. етнольоґії“.

Зміст праці д. Вовка: Основою сеї праці був реферат автора на Париському міжнародному археольоґічному конґресі 1900 р., до котрого в протягу трьох років прийшлось долучити чимало нових знахідок і розвідок, а також і спостережень автора по музеях австрийських і західно-европейських. Роблячи загальний огляд усіх досї відомих знахідок передмікенського типу на Україні і в Галичині, автор мусить констатувати найперше, що тектонїчний характер сих знахідок досї не міг бути вияснений через те, що розкопуваннє їх велось не досить науково, а маючи найбільше на меті здобутє музейного матеріялу. І в усякому разі можна думати, що глиняна будівля в котрій знаходять звичайно посуду і иньші річи передмікенського типу, могла бути і збутками хат і кладовищами спалених мерців, а також і гончарськими робітнями. Ґеоґрафічно-українські знахідки становлять собою дві великі ґрупи: трипільську на Дніпрі і галицько-буковинську на Збручі, Днїстрі й Пруті, але можна думати, що сї дві ґрупи по дальших дослїдах зведуть ся у одну, бо й тепер уже на просторонї між ними зроблено чимало знахідок тогож таки характеру. З погляду типольоґічного передмікенські вироби сих двох ґруп цілком однакові, і коли ріжнять ся, то хиба тільки тим, що у східній, се-б то у трипільській ґрупі і то тільки в її північно-східній частині ми здибуємось з орнаментацією порізаною по сирій ще глинї, котра становить собою безперечну імітацію орнаментових мотивів мальованої посуди і котрої або цілком немає, або вона здибуєть ся надзвичайно рідко в західній галицько-буковинській ґрупі. Посуваючи порівнання за межу Руси-України ми бачимо, що знахідки передмікенського типу трапляють ся у південно-західній Европі до Моравії і Балкану, але вже з характером значно зміненим, тодї як на островах Архіпеляґу

і в західній (Малій) Азиї, у Кападокії вони далеко ближче до українсько-галицьких; найдальшою і мабуть найдавнійшою точкою їх розвою з'являєть ся давня Сузіана, де в найглибшій верстві руїн Сузи, належачої теж до неолітичної доби, др. Морґан знайшов мальовану посуду і статуетки цілком подібні до русько-українських. Виводи автора піддержують ся дуже детальним дослїдом орнаментациї і форм посуди і дуже численними фотоґрафіями.

Засїданя фільольоґічної секциї.

VII. засїдане дня 8. жовтня.

1) Д. Юл. Романчук предкладає статю М. Кр—ого п. з. „Проєкт поправнійшого виданя творів Т. Шевченка" з своїми критичними увагами до неї. Ухвалено надрукувати у „Записках" разом з увагами д. Романчука. 2) Він же комунікує секциї свій плян „Популярної Бібліотеки українських письменників", яку хоче видавати „Просьвіта" і просить членів секциї помочи йому в тім. 3) Др. Ів. Франко реферує свою працю п. з. „Причинки до українського віршописаня XVII. ст.", де розібрано київське ілюстроване видане з р. 1636 п. з. „Анѳологія".

Зміст реферату д. Романчука: М. К—ський вказує, що поезиї Шевченка все ще видають ся з помилками, і також найновійше і найпоправнійше видане львівське з року 1902 не вільне від них. Для того він уложив проєкт поправленя тексту Ш—ка, при чім руководив ся тільки почутєм вимог форми і змісту, а не опирав ся на яких рукописах або друкованих виданях. Поправок тексту предкладає звиш 300. Дальше згадує коротко про похибки або суперечности в датованю декотрих поезий Ш—ка, а наконець пропонує видаване творів Ш—ка з инакшим розміщенєм, після родів поезиї. — Референт признає, що предложені поправки тексту заслугують на увагу. Одні (звиш 60) дуже влучні, і їх можна і треба приймити; другі видають ся референтови за сьмілими або непевними, треті уважає за невдачні. У всякім разї замітки д. К—ського причинять ся до дальшого поправленя тексту Ш—ка, до очищеня його від хиб і помилок.

Зміст реферата дра Ів. Франка. Референт навязуючи до нових праць д. Переца та П. Житецького про українське віршописане XVII в. підносить потребу докладнійшого вистудіюваня старих українських та польських друків, у яких містять ся віршовані твори, і вказує як приклад такого друку видану в Київі 1636 р. книжечку „Анеологія“, цікаву і з иньших поглядів. Референт має під рукою лиш частину її і подає зміст тої частини. Вже з того, що реф. має в руці, можна бачити, що опис сеї книжечки у Каратаєва недокладний. Три річи заслугують у тій книжечці на увагу, а власне морально-політичні трактати та вставлені иноді в них притчі й оповіданя (між иньшим і звісна „байка Хмельницького“ про господаря та вужа), далї віршовані епіграми (чотиростихи) перед кождим трактатом, і нарешті рисунки, що перед кождим трактатом займають цілу сторінку. Тих рисунків у тій частині, що має в руках референт, є понад 40, хоча судячи по опису Каратаєва ся частина творить ледво четверту часть цілости, значить, цілість повинна мати зо 150 рисунків, а не 50, як подає Каратаєв.

VIII. засїдане дня 10. грудня.

Д. Вол. Гнатюк предложив секциї XIV і XV т. „Етноґр. Збірника“, що мають вийти за 1903 р. Оба томи ухвалено друкувати.

Зміст рефератів В. Гнатюка: на т. XIV Етноґр. Збірника пропонує ся збірка, записана з уст Р. Чмихала, — обіймає разом 72 оповідань, між якими є казки, леґенди, новелї і анекдоти. Зовсїм незвісних іще в нашій фольклїорі оповідань у ньому мало, але за те звісні приносять багато нових подробиць, деколи дуже важних. Уємною стороною оповідань є мова, яку позволяв собі Чмихало псувати на салдатську манєру, хоч у розмові зі своїми односільчанами послугує ся чистою мовою. Всї оповіданя записав д. В. Лесевич; він зладив також передмову, в якій подав характеристику Чмихала і його оповідань.

„Етноґр. Збірник“ т. XV буде обіймати 400 недрукованих іще досї оповідань про ріжні істоти обдаровані надприродною силою, яку й вихісновують вони у зносинах із людьми переважно на їх некористь. Є тут оповіданя про чортів, ріжнородних страхів, хованців, блуд, опирів, вовкулаків, персоніфіковані хороби, висїльників і топельників, мерців, про душі на покутї, відьми і чарівниці, знахорів і чарівників, інклюзників і закопані скарби. Оповіданя зібрані В. Гнатюком, В. Левинським, А. Веретельником, О.

Деревянкою, Л. Гарматієм і кількома иньшими особами, переважно на кошт субвенциї, призначуваної соймом етноґрафічній комісиї на екскурзиї. Буде се отже перший том „Етноґр. Збірника", зібраний майже в цілости на кошт субенциї.

IX засїдане дня 17. грудня.

Др. К. Студинський предкладає працю М. Тершаківця п. з. „Нові причинки до біоґрафії М. Шашкевича". Ухвалено друкувати, але попросити автора, аби ще доповнив свою працю матеріялом граматичним, що містить ся в рукописній спадщині М. Шашкевича.

Зміст праці д. М. Тершаківця.

Опираючись головно на новім, досї незнанім рукописнім матеріялї, найденім ним самим в архіві бібліотеки „Народного Дому", автор стверджує осьсьцо відносно до житєписи Шашкевича та його лїтературного доробку. 1) Нам не знані гаразд поодинокі періоди Маркіянового житя, а передовсїм його житє „на сьвітї", т. є. по виключеню з дух. семінарії; один новий документ кидає в тім напрямі певне сьвітло. 2) Хиткість наукової критики в хронольоґії Маркіянової житєписи (дати початку й кінця Маркіянових теольоґічних студий) дає ся усунути при помочи нових документів рукописних та деяких уже печатаних, але не відповідно або й зовсїм не використаних. 3) Дотеперішні виданя Маркіянових творів не є критичні, в них допущено зміни не лише правописні, але иноді й основні, річеві; так прим. передмову до переводу „Zamk-у Kaniowsk-ого" видано як лист М. Шашкевича до Тадея Васілєвского. Новий материял дає початок до критичного виданя, стверджуючи кромі того, що 4) деякі писаня, приписувані до тепер критикою Маркіянови, не є його, а чиї иньші. Так прим. деякі дидактичні поезиї („Отець і син", „Не хочу богацтва анї гроші мати") належать Юліянови Вислобоцкому; а що те саме дасть ся сказати про деякі байки („Потік і ріка"), котрі грішать кромі того натягненим моралїзованєм, то про Маркіянове авторство по крайній мірі деяких байок треба сумнївати ся.

X. засїдане дня 30. грудня.

М. Павлик ставить внесенє: „Фільольоґічна секция заявляє ся за заведенєм систематичних наукових курсів історії української лїтератури у Львові під фірмою товариства, з тим, аби вони були поручені по змозї дру Ів. Франкови, і просить Виділ за-

нятя ся сею справою". Внесенє принято. 2) Др. Ол. Колесса предкладає плян III-ого т. виданя творів Федьковича (оріґінальні драматичні твори), котрий секция одобряє. 3) М. Павлик реферує про шкільне повітове інспекторство Федьковича (1869—1872), на підставі актів, достачених повіт. шкільн. інспектором у Вижниці Гр. Никоровичем і краєвим шкільним інспектором у Чернівцях Ом. Поповичем, заявляючи при тім, що працю про се предложить іще секциї, бо тепер нема ще всїх актів. Секция ухвалює: надрукувати всї дотичні акти в останнїм томі виданя творів Федьковича, статю-ж референта надрукувати евентуально окремо в „Записках".

Засїданя математично-природописно-лїкарської секциї.

III. засїданє дня 12. жовтня.

1) Вибрано заступником секретаря дра С. Рудницкого. 2) Др. Е. Озаркевич повідомляє, що від сїчня 1904 р. зачне виходити „Часопись лїкарська", супроти чого лїкарські праці не будуть виходити в дотеперішнім „Збірнику". Тому й пропонує, щоби вже надруковані три праці влучити до математичного „Збірника" і на тім закінчити се виданє. Секция приймила внесенє дра Е. Озаркевича і постановила предложити його до одобреня Видїлови. 3) Д. П. Огоновський предложив працю дра В. Левицького п. з. „Начерк термінольоґії хемічної", яку ухвалено друкувати в „Збірнику" секциї.

Зміст праці дра В. Левицького: Автор подає пробу термінольоґії хемічної, засади, на яких її треба оперти, і переходить по черзї всї елєменти та їх важнїйші сполуки.

Справоздане

з антропометричних екскурсий

д. ФЕДОРА ВОВКА.

На пропозицію історичної секциї Наукового Товариства ім. Шевченка, піддержану Етноґрафічною Комісиєю і Виділом Н. Тов. ім. Шевченка у Львові, а також маючи делеґацию від Антропольоґічного Товариства в Парижі д. Вовк приїхав до Львова, де до того часу Виділом Товариства були вже зроблені належні заходи задля орґанізациї експедициї. Кілька останніх днів пробуваня його у Львові було присьвячено заходам задля останнього її налагодженя. Специяльно видрукувані були формуляри антропольоґічних помірів по проґрамі уложеній д. Вовком ще в Парижі по пораді з директором паризької антропольоґічної ляборатоpії професором Л. Манувріє. Виїхавши потім до Перемишля, д. Вовк, дякуючи ласкавій запомозі полкового лікаря дра М. Коса і дозволу військового уряду міг зараз же почати поміри на жовнїрах (найбільше Бойках і Гуцулах) тамошнього військового шпиталю, де з помочию дра Гарматія і студента липського унів. М. Русова було зміряно і сфотоґрафовано до 100 чоловіка. Окрім того були зроблені поміри коло 20 чол. у міському цивільному шпиталї. Повернувшись потім до Львова д. Вовк виїхав зараз до Коломиї, де з запомогою дд. професорів І. Раковського і І. Камінського міг зараз почати свої поміри у міському шпиталї, а потім за ласкавим дозволом Президиї ц. к. карного

суду у мійському арештному домі, де було зміряно і сфотоґрафовано до 80 чол. По скінченю помірів у сих двох інституциях, д. Вовк за помочию тихже дд. Раковського і Камінського міг з дозволу військового уряду перенести свою працю до ц. к. касарень, де було зміряно до 60 чол. З Коломиї д. Вовк удав ся через Косів і Кути до с. Довгополя, де дякуючи дуже щирій запомозї і працї тамошнього пароха о. Івана Попеля міг узяти поміри і сфотоґрафувати більше як 50 чол. Гуцулів і зробити чимало дуже цїнних етноґрафічних спостережень. Переїздом до Вижницї, з помочию тогож о. Ів. Попеля і дра Кулика зроблено було ще коло 30 помірів у Кутах. Діставшись потім до Чернівцїв, д. Вовк з ласкавого дозволу прімарія лїкаря дра Филиповича і з помочию д-рів Коня і Петровського в протягу коло 10 днів брав поміри і фотоґрафії у головному краєвому шпиталї на більше як 60 особах, широко користуючись при тім льокалями і науковими приспособленями сього роскішно інстальованого закладу. Таким побитом у протягу коло двох місяцїв було зміряно до 400 осіб (чоловіків і жінок) і зроблено більше 600 фотоґрафій антропольоґічних і більше 100 етноґрафічних, а крім того зібрано більш 200 зразків волося.

Наукові результати експедициї можуть бути вияснені тільки по їх обробл횖ню. Вони будуть видрукувані в свій час по части в вид. Société d' Antropologie de Paris i in extenso у Матеріялах до українсько-руської етнольоґії у Львові. Відповідно до пляну праця експедициї була направлена найголовнїйше на студиї гуцульського населеня Карпат і скілько можливо зміркувати без наукового оброблення здобутого матеріялу, населене се відзначне своїм дуже короткоголовим типом, темним волосєм і темними очима а також і високим зростом, не відрізняєть ся нїчим окрім хиба більшої чистоти від загального українського типу і у усякому разї абсолютно не має в собі нїяких відзнак східного чи азіятського походженя, яке надавалось йому деякими авторами на підставі подібности слова Гуцул до назви Узів або Юців. Задля повної студиї народу що був метою експедициї, було-б дуже пожаданим продовжити початі поміри і доповнити їх помірами в окрузї Космача і на західньому боцї Карпат в угорській Руси, дійшовши до трансільванських Румунів, котрі як з антропольоґічних так і з етноґрафічних поглядів (окрім мови) здаєть ся, мають дуже багато спільного з Гуцулами а через їх з рештою Українцїв.

Засїданя комісий.

Археоґрафічна комісия.

III засїдане дня 23 грудня.

1) Проф. М. Грушевський подає до відомости, що користаючи з засобів, які лишились із удїленої мінїстерством субвенциї, (по покритю коштів спорядженя копій інвентарів XVI ст.), споряджувано копії з галицьких актів до суспільних відносин XV—XVII ст. Протягом року скопійовано коло 120 нумерів. Рішено й далї вести сї відписи, на скільки дозволять фонди. 2) Принято з приємністю до відомости плян археоґрафічної екскурзиї на Угорщину, піднесений історичною секциєю, й рішено причинити ся до успіху дїла участю в коштах. 3) Др. К. Студинський подав до відомости стан друку своєї збірки памяток полємічної лїтератури.

Етноґрафічна комісия.

IV засїдане дня 15. падолиста.

1) Д. Федір Вовк зложив справоздане зі своїх екскурсий для антропометричних помірів, і заповів, що вислїдки з неї будуть оголошені в „Матер. до укр. р. етнольоґії“. 2) Д. Вол. Гнатюк відчитав справоздане з дїяльности учасників у етноґрафічній екскурсиї

в 1902 р. (надруковане в „Хроніці“ ч. 15 і призначене також для Виділу краєвого). 3) Др. І. Франко зложив справозданє з поїздки до Відня, де принагідно обговорював плян етноґрафічної екскурсиї між Бойків, на що може віденське етноґрафічне товариство признати зі свойого боку невеличку субвенцию. 4) Вислухано реферату д. Ф. Колесси про народню музику, що має бути присьвячений М. Лисенкови.

Участь Товариства в ювилеях.

Наукове Товариство імени Шевченка взяло в осени участь у двох наших національних сьвятах і в ювилею проф. Дрінова. На оба наші сьвята вислало від себе Товариство привітні письма і вінці, які передали окремі делеґати, а на ювилей проф. Дрінова привітне письмо. Подаємо тут зміст привітних писем.

I. На відслонене памятника І. Котляревського в Полтаві (від Товариства).

Українсько-руське Товариство імени Шевченка засилає свій щирий привіт на сьвято отворення памятника Івана Котляревського — се знаменне сьвято української літератури, українського слова, що своєю силою злучило розсипані й напів винародовлені части] українського народа і вливши в них почуте своєї єдности, відтворило історичну традицию та подвигнуло до праці коло національного відродження. Ми зґуртовані коло національної наукової й літературно-культурної роботи в Товаристві імени Шевченка, витаємо земляків, зібраних на се сьвято в імени національної української ідеї, й кличемо: „Успіху й поступу невпинного в другім столітю відродженої української літератури!“

II. На відслонене памятника І. Котляревського в Полтаві (від редакциї Л. Н. В-а).

Редакция Літературно-Наукового Вістника у Львові засилає свій щирий привіт землякам зібраним на велике сьвято відкритя памятника батькови нової української літератури. Признаючи в Івані Котляревськім першого талановитого поета, що промовив рідним українським словом і на українськім ґрунті сполучив евро-

пейські поступові ідеї з національними українськими традициями, бачимо в тім власне запоруку його великої популярности, його історичне значінє. Простуючи шляхом, який зазначив Котляревський, а який протерли його наступники, ми в тім почутю солїдарности з кращими синами України і з чільними діячами людського поступу знаходимо непохитну віру, що діло розпочате Котляревським не вмре, не загине, і кличемо з повної груди: Ще не вмерла Україна!

III. На ювилей М. Лисенка:

Наукове Тов. ім. Шевченка складає Вам, Виспов. Пане сердечне поздоровленє з нагоди Вашого трийцятипятилїтного ювилею. Ваші заслуги на поли збираня народних музичних мотивів і їх наукового обробленя, Ваші орґанїзацийні заходи, що викликали повагу і замилуванє для української народної пісні в широких кругах суспільности, вкінці славнозвісна Ваша композиторська творчість — все те становить великий вклад в український національний рух останнїх десяти лїт і здобуло Вам глубоке признанє у всіх сторонах української землї. Наук. Тов. ім. Шевченка прилучаєть ся як найгорячійше до сьвяткованя Вашого ювілею і до бажань довгої, славної діяльности, які складають Вам з усїх сторін України-Руси.

IV. На ювилей проф. Дрінова:

Українсько-руське Наукове Товариство ім. Шевченка засилає Харківському історично-фільольоґічному товариству з нагоди ювилею його бувшого предсїдателя професора Дрінова щирий привіт і бажанє усього найкрасшого ювилятови.

Нові виданя Товариства.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка, виходять у Львові що два місяці під редакциєю Михайла Грушевського. Рік XII. 1903. Кн. V, Т. LV. Львів, 1903. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 192, 8⁰. Ціна 3 кор. Зміст: 1) Памяти Олексія Маркевича, написав Мих. Грушевський. Ст. 1—14. — 2) Предтеча унії, критично-історична студия, написав Ол. Сушко (далі). Ст. 72—125. — 3) Примітки до поправнійшого виданя поезий Тараса Шевченка, написав М. Кр—ський. Ст. 1—28. — 4) Уваги до „Заміток“ д. Кр—ського, написав Юліян Романчук. Ст. 29—34, — 5) Miscellanea: З історії української молодїжи в Галичині, 1871—1983. Історичний очерк розвою Товариство „Дружний Лихвяр“, опісля „Академічне Брацтво“, 1871—1895, з передмовою д-ра І. Франка. Ст. 1—26. — 6) Наукова хроніка: Огляд часописий за 1902 р. — Дасописи видавані на Україні російській (далї буде). Ст. 1—12. — 7) Бібліоґрафія (рецензиї й справоздання). Ст. 1—52.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка, виходять у Львові що два місяці під редакциєю Михайла Грушевського. Рік XII (р. 1903, кн. VI) т. LVI. Стор. 1—6+145—180+1—46 +1—33+1—45+1—37. Зміст: 1. Козаки в 1470-их рр., написав Михайло Грушевський. 2. Сьвятий Климент у Корсунї. Причинки до історії старорускої леґенди, написав др. Іван Франко, гл. VIII (Леґенди про Корсунських мучеників), IX (Чудо сьв. Климента з хлопцем). 3. Угорські Русини в сьвітлї урядової угор-

ської статистики, написав Стефан Томашівський. 4. Miscellanea: а) Епізод в житя Петра Скарґи, подав Олександер Сушко (з фототипіями); б) Метрики в сільській практиці XVIII в., подав Б. Барвінський; в) Кілька духовних віршів (співанник з Грушова), подав Вол. Гнатюк. 5. Наукова хроніка: Огляд часописей за 1902 р. (конець). 6. Бібліоґрафія (рецензиї й справозданя).

Збірник історично-фільософічної секциї Наукового Товариства ім. Шевченка т. VII. Під редакциєю М. Грушевського. У Львові 1903. З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка. М. Грушевського Історія України-Руси т. IV, сторони від 265—532, 8⁰.

Збірник математично-природописно-лікарської секциї Наукового Товариства ім. Шевченка. Т. IX. Під редакциєю І. Верхратского, дра В. Левицкого, дра Е, Озаркевича. У Львові 1903. З печатні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 352, 8⁰. Ціна 5 кор. Зміст; 1) Клим Глібовицкий, Микола Генрих Абель і єго значінє в математиці. Ст. 1—88. 2) Юліян Гірняк. Роля сталої, плинної і ґазової фази в хемічній рівновазї. Ст. 1—42. 3) Др. В. Левицкий. Відношенє ґеометриї метричної до метової. Ст. 1—11. 4) Др. Стефан Рудницкий. Фізична ґеоґрафія при кінци XIX. століття. Ст. 1—116. 5) Др. Михайло Кос. Очні хиби у новобранців. Ст. 1—10. 6) Др. Вячеслав Морачевський. Переміна материї при акромеґалїї. Ст. 1—6. 7) Др. Михайло Кос. Лїченє тряхоми і других запалень злучниці іхтарґаном. Ст. 1—4. 8) Др. Володимир Левицкий. Начерк термінольоґії хемічної. Ст. 1—12. 9) Бібліоґрафія і хроніка математично-фізична. Ст. 1—61.

Хроніка українсько-руського Наукового Товариства імени Шевченка у Львові. Вип. III. Рік 1903. Ч. 15. Львів, 1903. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 32. 8⁰. Ціна 30 сот. Зміст: Загальні збори. — Засїданя Виділу. — Засїданя секций. (Ол. Сушко, Предтеча унії. О. Макаревич — XII. археольоґічний з'їзд у Харкові 1902 р. М. Грушевський, Українські козаки коло 1470 р. Той сам, Матеріяли до Коліївщини. Др. І. Франко, Записки про діяльність тов. „Дружнїй Лихвяр". Той сам, Передмова до писань М. Дикарева. — О. Сушко, Причинки до студий над текстом Палїнодиї. Ю. Гірняк — Роля сталої, плинної і ґазової фази в хемічній рівновазї. К. Глібовицкий — Микола Генрих Абель і його значінє в математиці). — Засїданя комісий. —

Справозданє з етноґрафічної експедициї. — Конкурс на запомогу в фонду Антона. Бончевського. — Товариства й інституциї, що далї приступили до обміну виданями. — Нові виданя Товариства.

Chronik der ukrainischen Ševčenko-Gesellschaft de Wissenschaften in Lemberg, 1903, Jänner-April. Heft II. Jhrg. 1903. № 14. Львів, 1903. З друкарнї Наукового Тов. ім. Шевченка. Ст. 32, 8⁰. Цїна 30 сот. Inhalt: Sitzungen des Ausschusses. — Der Unterstützungs-Fond des P. Anton Bončewśkyj. — Sitzungen der Sectionen. (I. E. Levyćkyj — Die galizisch-ruthenische handschriftliche Lehrbücher. M. Hruševśkyj — Der ekonomische Zustand der Landbevölkerung in der Lemberger königl. Domänen um die Mitte des XVI. Jhrdts. Dr. I. Franko — Der erste ruthenische Bildungs-Verein in den J. 1816—1818. M. Hruševśka — Beiträge zur Geschichte der ruthenischen Kunst in dem ehemaligen (ethnographischen) Polen. M. Hruševśkyj — Geschichte der Ukraine B. IV. Derselbe — Einige Urkunden des Vladirlav Opolskyj. M. Zubryćkyj — Einige Documente zur Geschichte des ruthenischen Dorf-Clerus in Galizien im XVII—XVIII Jhdt. Z. Kuzela — Neue Werke über die älteste Geschichte der Slaven. A. Krušelnyćkyj — Aus dem Tagebuche eines gr, kath. Pfarrers aus den Jahren 1848—1850, Dr. I. Franko — Vorrede zum III. Band der „Denkmäler der ukr. Sprache und Litteratur". Dr. A. Kolessa — Lavrover Pergamentblätter aus dem XII—XIII Jhdt. Dr. V. Levyćkyj. — Das Verhältnis der metrischen Geometrie zur projectiven Geometrie. Dr. S. Rudnyćkyj. — Die physikalische Geographie um das Ende des XIX. Jhdts. Dr. V. Moračevśkyj. — Der Stoffwechsel bei der Akromegalie). — Sitzungen der Commissionen. — Gesellschaften und Institutionen, die dem Austausche der Publicationen der Gesellschaft beigetreten sind. — Neue Publicationen der Gesellschaft.

Покажчик змісту Лїтературно-Наукового Вістника томів I—XX. (1898—1902). Зладив В. Доманицький. З передмовою Івана Франка. У Львові, 1903. З друкарнї Наук. Тов. ім. Шевченка XXXVIII+121, мал. 8⁰. Цїна 1 К.

Літературно-Науковий Вістник (наукова частина).

IX книжка (за вересень):

О. Терлецький: Гал.-руське письменство 1848—1865 р. Уваги й спомини.

Іван Франко: Іван Гушалевич, студія.

В. Лаврівський: Боротьба з алькоголізмом.

Сучасні уваги: III. Із народньої лектури, І. Личка.

Корнило Устиянович: некрольоґ, В. Ів. Тр.

Хроніка і бібліоґрафія.

X книжка (за жовтень):

О. Терлецький: Гал.-руське письменство 1848—1865 р. Уваги й спомини.

Хведір Вовк: Біля моря між Басками.

Новини нашої літератури: Вол. Дор—ко, „Зъ надъ хмаръ и зъ долынъ“.

В. Гнатюк: Ізидор Воробкевич (некрольоґ).

В.: Відслонене памятника Котляревського в Полтаві.

Хроніка і бібліоґрафія.

XI книжка (за падолист):

О. Терлецький: Гал.-руське письменство 1848—1865 р. Уваги й спомини.

Др. І. Франко: Іван Гушалевич.

В. Гнатюк: Уваги про галицькі середні школи.

Хроніка і бібліоґрафія.

XII книжка (за грудень):

О. Терлецький: Гал.-руське письменство 1848—1865 р. Уваги й спомини.

С. Єфремов: Правда і наука sui generis. Відповідь профана.

В.: До характеристики семінарських часів Івана Котляревського.

Хведір Вовк: — між Басками.

Хроніка і бібліоґрафія.

Відбитки.

М. Грушевський, Істория України-Руси т. IV. XIV—XVI віки — відносини політичні, 1903, ст. 532 (відб. з Збірника іст.-філ.-секциї т. VI—VII).

Галицько-руське письменство 1848—1865 р. на тлї тогочасних суспільно-полїтичних змагань галицько-руської інтелїґенциї. Недокінчена праця др. Остапа Терлецького. (Відбитка з Лїтературно-Наукового Вістника). У Львові, 1903. З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка. Стор. 146, 8⁰. Цїна 1·50 кор.

М. Грушевський. Памяти Олексїя Маркевича. (Відбитка з LV. т. Записок, з портретом пок.) Львів, 1903. З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка. Ст. 14, 8⁰.

Замітки до поправнїйшого виданя поезий Тараса Шевченка Написав Микола Кр—ський. Уваги до „Заміток д. Кр-ського. Написав Юл. Романчук. (Відбитка з LV. т. Записок). Львів, 1903. З друкарнї Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 34, 8⁰. Цїна 35 сот.

Юлїян Гірняк. Роля сталої, плинної і ґазової фази в хемічній рівновазї. (Відбитка зі „Збірника м. пр. л. с. т. IX.) Львів, 1903. З друкарнї Наук. Тов. ім. Шевченяа. Ст. 42. 8⁰. Цїна 45 сот.

Клим Глїбовицкий. Микола Генрих Абель і єго значінє в математицї. (Відбитка зі „Збірника м. пр. л. с. т. IX.). Львів, 1903. З друкарнї Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 88, 8⁰. Цїна 90 сот.

Др. М. Кос. Очні хиби у новобранцїв. Лїченє трахоми і других запалень злучницї іхтярґаном. (Відбитка зі „Збірника м. пр. л. с. т. IX.). Львів, 1903. З друкарнї Наук. Тев. ім. Шевченка. Ст. 14, 8⁰. Цїна 15 сот.

Др. В. Левицкий. Відношенє ґеометриї метричної до метової. (Відбитка зі „Збірника м. пр. л. с." т. IX.). Львів 1903. З друкарнї Наукового Товариства ім. Шевченка. Ст. 41, 8⁰. Цїна 10 сот.

Др. В. Левицкий. Начерк термінольоґії хемічної. (Відбитка зі „Збірника м. пр. л. с." т. IX.). Львів, 1903. З друкарнї Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 12, 8⁰. Цїна 10 сот.

Др. В. Морачевский. Переміна материї при акромеґалїї. (Відбитка зі „Збірника м. пр. л. с. т. IX.). Львів 1903. З друкарнї Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 6, 8⁰. Цїна 10 сот.

Др. С. Рудницкий Фізична ґеоґрафія при кінци XIX. столїтя. (Відбитка зі „Збірника м. пр. л. с. т. IX.). Львів, 1903. З друкарнї Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 116, 8⁰. Цїна 1·20 кор.

Проф. М. Грушевський. Козаки в 1470-их рр. Ст. 24. (Відбитка з „Записок“ т. LVI.) Львів, 1903. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 6, 8⁰. Ціна 6 сот.

Олександер Сушко. Епізод з житя Петра Скарґи. (Відбитка з „Записок“ т. LVI.) Львів 1903. З друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Ст. 24, 8⁰. Ціна 20 сот.

Стефан Томашівський. Угорські Русини в сьвітлї мадярської урядової статистики. (Відбитка з „Записок“ т. LVI.). Львів 1903. З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка. Ст. 46, 8⁰. Ціна 40 сот.